

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Galician Literature		Code	710G01018
Study programme	Grao en Humanidades			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Second	Basic training	6
Language	Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Letras			
Coordinador	Tato Fontaiña, Laura		E-mail	laura.tato@udc.es
Lecturers	Tato Fontaiña, Laura		E-mail	laura.tato@udc.es
Web				
General description	Estudo histórico e filolóxico das principais etapas, movementos, autores e obras da literatura galega dos séculos XX e XXI.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Knowledge of the different goods and heritage resources and their juridical regime.
A2	Knowledge of the past from a diachronic point of view.
A6	Knowledge of the individual and social human behaviour
A7	Synchronic and diachronic knowledge of diverse current cultural and present realities.
A11	Knowledge of techniques and methods of work and analysis of the human and social sciences.
A12	Oral and written correct use of their own languages.
A17	Innovation in the presentation and dissemination of culture.
A18	Identification and creative construction of cultural market needs.
B1	Learn to learn.
B2	To solve problems effectively.
B3	Apply a critical, logical and creative thinking.
B4	Work independently with initiative.
B5	Work collaboratively.
B6	Behave with ethics and social responsibility as a citizen and as a professional.
B7	Communicate effectively in a work environment.
B8	Oral and written communication in your own language.
B10	Capacity for analysis and synthesis.
B11	Ability to manage the relevant information.
B15	Know how to approach interpersonal conflicts.
B16	Ability to adapt to changes in the environment.
B17	Ability to undertake improvements and propose innovations.
B18	Management and leadership capacity.
B19	Motivation and commitment to quality in professional performances.
B20	Creativity and originality in thinking and practice.
C1	Express themselves correctly, both orally and in writing, in the official languages of the autonomous region.
C3	Using basic tools of information technology and communication (ICT), necessary for the exercise of their profession and for learning throughout her life
C4	To develop oneself to exercise an open, educated, critical, committed, democratic and united citizenship, capable of analyzing reality, diagnosing problems, formulating and implementing knowledge-based solutions, which are guided towards the common good.
C5	Understanding the importance of entrepreneurship and knowing the means available to entrepreneurs.
C6	Critically evaluate the knowledge, technology and information available to solve the problems they must face to.
C7	Assume as professionals and citizens the importance of learning throughout life.

C8	Assess the importance of research, innovation and technological development in the economic and cultural progress of society.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecemento do pasado literario galego do punto de vista diacrónico, desde comezos do século XX á actualidade, realizando unha aproximación á produción en todos os xéneros, así como aos autores e autoras máis relevantes.	A1	B1	C1
	A2	B3	C5
	A11	B4	C7
	A12	B10	C8
Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais, de maneira que o alumnado se capacite para realizar procuras bibliográficas sobre asuntos específicos e para a comprensión e análise de textos teóricos, críticos e histórico-literarios.	A6	B1	C1
	A7	B3	C4
	A11	B4	C6
	A12	B5	C7
		B10	C8
		B11	
		B18	
		B19	
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo, a través da reflexión sobre os modos en que os textos literarios dialogan co seu contexto histórico, cultural e ideolóxico.	A11	B1	C3
	A12	B3	C4
	A17	B4	C6
	A18	B6	
		B10	
		B11	
		B15	
		B19	
Mellorar a expresión oral e escrita do alumnado a través da utilización dos textos literarios como base para consolidar o seu coñecemento da lingua estándar e mais para ampliar os seus recursos léxicos e estilísticos.	A2	B1	C1
	A11	B2	C6
	A12	B3	
		B4	
		B7	
		B8	
		B16	
		B17	
		B20	

Contents	
Topic	Sub-topic
I. Introducción.	Do Primeiro Renacemento ás Irmandades da Fala.
II. O Segundo Renacemento da literatura galega.	1. A renovación do sistema 2. Grupo Nós 3. A Xeración das Vangardas.
III. A segunda metade do século XX	1. O exilio americano e a recuperación cultural da posguerra. 2. Movementos poéticos 3. A renovación da narrativa 4. Obras e autores
IV. Últimas tendencias literarias.	1. Narrativa. Obras e autores 2. Poesía. Obras e autores 3. A refundación do teatro. Obras e autores

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Workbook	A2 A11 A18 B3 B10 C3	2	38	40
Document analysis	A6 A17 B2 B5 B15 B17 B18 C1 C6	12	0	12
Mixed objective/subjective test	B6 B16 C8	4	20	24
Supervised projects	A1 A7 A12 B1 B2 B3 B4 B7 B8 B11 B20 C5	0	12	12
Supervised projects		0	0	0
Guest lecture / keynote speech	B19 C4 C7	20	40	60
Personalized attention		2	0	2
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Workbook	O alumnado deberá realizar a lectura das obras literarias obrigatorias. Para un óptimo aproveitamento das sesións, deberá ter lido os textos correspondentes. As lecturas representan, xunto ás prácticas de comentario, unha das actividades principais do curso e, como tal, serán avaliadas.
Document analysis	O profesorado iniciará a análise e o comentario das obras literarias incluídas na programación e solicitará do alumnado a realización de comentarios individualizados segundo as pautas establecidas.
Mixed objective/subjective test	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes....
Supervised projects	Traballo de crítica literaria realizado sobre unha das obras de lectura obrigada. Se darán na aula (ou nas horas de tutoría e a través do correo electrónico) instrucións sobre a súa extensión, estruturación, bibliografía, etc.
Supervised projects	
Guest lecture / keynote speech	Aulas teóricas presenciais en que a profesora explicará conceptos e estratexias que posteriormente se desenvolverán nas sesións prácticas e cuxo coñecemento será esixido para a superación do curso.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects Document analysis	A atención personalizada ao alumnado realizarase a través das tutorías presenciais (individuais ou grupais), ou a través do correo electrónico: laura.tato@udc.gal.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A1 A7 A12 B1 B2 B3 B4 B7 B8 B11 B20 C5	Traballo individual de crítica literaria realizado a partir dunha das obras de lectura obrigada (relacionadas no Paso 8 desta guía). Para a súa realización serán dadas as indicacións na aula, en horario de tutorías ou a través do correo electrónico laura.tato@udc.gal.	20
Mixed objective/subjective test	B6 B16 C8	Proba escrita que combinará actividades de carácter ensaístico, de análise de fontes....	60

Document analysis	A6 A17 B2 B5 B15 B17 B18 C1 C6	Avaliarase a realización individual do comentario dos textos literarios.	20

Assessment comments

O alumnado que se presente á convocatoria adiantada de decembro, con matrícula parcial, semipresencial, dispensa académica ou calquera outra particularidade especial deberá pórse en contacto coa profesora ao comezo do curso a través do correo electrónico (laura.tato@udc.gal) e/ou utilizar o horario de titorías fixado polo centro.

Na segunda oportunidade haberá que superar as mesmas probas que na primeira: entrega do traballo e realización da proba mixta.

Os traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).

Sources of information

Basic	- Carballo Calero, Ricardo (1981). Historia da literatura galega contemporánea 1808-1935. Vigo: Galaxia - Méndez Ferrín, X.L. (1984). De Pondal a Novoneyra. Vigo: Xerais - Pena, Xosé Ramón (2013). Historia da Literatura Galega 3. De 1916 a 1936. Vigo: Xerais - Pena, Xosé Ramón (2019). Historia da Literatura 4. De 1936 a 1975. A "longa noite". Vigo: Xerais - Rodríguez, Francisco (1990). Literatura galega contemporánea (problemas de método e interpretación). Pontevedra: Edicións do Cumio - Tato Fontaíña, Laura (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936. Vigo: A Nosa Terra - VV.AA. (1996-98). Historia da literatura galega (5 vols.). Vigo: A Nosa Terra / AS-PG Obras de lectura: A. R. Castelao, Cousas R. Otero Pedrayo, O fidalgo e outros relatos ou Contos do camiño e a rúa. Rafael Dieste, Dos arquivos do trasnó Álvaro Cunqueiro, Merlín e familia Eduardo Blanco-Amor, A Esmorga

Complementary	- Forcadela, Manuel (1998). "A narrativa galega contemporánea: 1800-1975. Unha perspectiva", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia - Rodríguez, Francisco (1993). Eduardo Blanco Amor. O desacougo da nación negada. Vilaboa: Edicións do Cumio - Domínguez Alberte, X. C. (1998). "A diversificación do xénero narrativo dende 1975", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia - Fernández Barbosa, Beatriz (1998). "O libro das devoracions: a dor de ser e a dor de non ser", en Actas das I Xornadas das Letras Galegas en Lisboa. Compostela: Xunta de Galicia - Tarrío Varela, Anxo (coord.) (2001). Galicia. Literatura XXXII: O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. A Coruña: Hércules - González Fernández, Helena (2005). Elas e o paraugas totalizador: escritoras, xénero e nación. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - Gómez Sánchez, A. / Queixas Zas, M. (2001). Historia xeral da literatura galega. Vigo: A Nosa Terra - Fernández Pérez-San Julián, Carme (2003). A Construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. Vigo: A Nosa Terra - Tarrío, Anxo (1994). Literatura galega. Aportacións a unha historia crítica. Vigo: Edicións Xerais - Vilavedra, Dolores (1999). Historia da literatura galega. Vigo: Galaxia - Bernárdez, C. L./ Ínsua, E. X. / Millán, X. M. / Rei, M. / Tato, L. (2001). Literatura galega. Século XX. Vigo: A Nosa Terra - Vilavedra, Dolores (coord.) (1995-2000). Dicionario da literatura galega (3 vol.). Vigo: Galaxia - Carvalho Calero, Ricardo (1989). Estudos e ensaios sobre literatura galega. A Coruña: Edicións do Castro - Figueroa, Antón (2001). Nación, literatura, identidade. Comunicación literaria e campos sociais en Galicia. Vigo: Xerais - Castelao, Manuel (2009). Novoneyra. Celso Emilio. Os Eidos. Longa noite de pedra. Compostela: Laiovento - Biscaíño, Carlos e Lourenço, Cillha (2002). O ideario teatral das Irmandades da Fala. Estudio e antoloxía. A Coruña: Deputación Provincial da Coruña - Rodríguez Fer, Claudio (1989). Poesía galega. Crítica e metodoloxía. Vigo: Xerais - Pereira da Rosa, Víctor / Castillo, Susan (orgs.) (1998). Pós-colonialismo e identidade. Porto: Universidade Fernando Pessoa - Castro Vázquez, Isabel (2007). Reexistencia, a obra de Manuel Rivas. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - González Millán, X. (2000). Resistencia cultural e diferenza histórica. Barcelona: Sotelo Blanco - Ogando González, Iolanda (2004). Teatro histórico: construción dramática e construción nacional. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral Francisco Pillado Mayor da UDC - Biscaíño, Carlos (2008). Un país desde as táboas. 125 anos de teatro galego. Compostela: Xunta de Galicia

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.